

AMC collectie

Misha de Ridder
Ault I, 2016
Inktjet print
128 x 160 cm

Schilderen met licht

Door Sandra Smets

20 mei 2017

AMC collectie

Op de fotobeurs Unseen zette de galeriehouder vorig jaar maar een extra suppoost neer: te veel bezoekers konden zich blijkbaar niet bedwingen om het werk van Misha de Ridder aan te raken. Ze waren té nieuwsgierig. Want wat waren dit voor werken? Niet voor materiaal, techniek, waar keken ze toch naar? Inderdaad zien de kleurige abstracties van De Ridder er raadselachtig uit, als combinaties van aquarelverf met zacht kleurpotlood. Wie weet heeft hij wel pure pigmentpoeders over het papier uitgestrooid. Maar nee, het zijn echt allemaal foto's.

Het is een waar visueel spektakel, maar een dat onze ogen niet zien

Gewapend met een balg en een zware technische camera – technisch dan de meeste – trekt De Ridder de natuur in en fotografeert zee, bergen, rotswanden, soms op het gevaarlijke af. Die dia's, analoog gemaakt, niets gemanipuleerd, laat hij uitprinten in een Duits laboratorium op uiterst glad papier. De inkt ligt er als een film op. En dát is die vreemde tactiliteit die kijkers niet kunnen duiden, maar die helaas ook de ondergang van zijn werk kan betekenen. Na een museumtentoonstelling kreeg hij eens een landschapsfoto dusdanig bepoteld terug dat deze direct de prullenbak in kon.

Verstandig dus dat het AMC zijn foto's inlijst achter museumglas na het poollandschap Moon uit 2011, waar de afdeling Kunstzaken vaak vingerafdrukken op het glas moet wegpoetsen, kocht het onlangs ook een zeelandschap. Je moet net weten dat dit een zee is, anders zie je dat niet af aan deze abstracte compositie van turquoise vlakken. De foto komt uit de reeks Falaise waarvoor De Ridder bijna anderhalf jaar lang regelmatig naar de Normandische kust reisde. Hij fotografeerde er de zee en die grote rotswanden, inclusief alle aderen, licht, eventuele mossen, gruis. Schijnbaar onverzettelijk zijn deze kliffen door natuurlijke processen zoals erosie juist erg in beweging: ze verliezen hoogte, breken vaak af. Een verse breuk is wit, een wand die al lang intact is wordt bijna zwart en tussen die twee tegenpolen vangen en kaatsen de wanden licht in allerlei tinten. Met is een waar visueel spektakel, maar een dat onze ogen niet zien. Die zien witte kleen. De Ridder daarentegen weet beter: die wanden bestaan uit losse kristallen dat alle tinten van de regenboog aan kan nemen, zelfs rood in de zons- ondergang. Zijn camera weet die te vangen. Als je met hem praat, noemt hij kleuren waarvan je denkt dat ze niet mogelijk zijn, blauwrood en groenrood, maar zijn foto's bewijzen anders: ze bestaan.

"Dit is een nieuwe realiteit, echter dan wat je ziet. Zo overstijgt je jezelf"

Die rotsen luisteren hem een reëls matieschilderijen op waar zijn zeelandschappen haaks op staan met hun

Op de fotobeurs Unseen vorig jaar zette de galeriehouder maar een extra suppoost neer: te veel bezoekers konden zich blijkbaar niet bedwingen om het werk van Misha de Ridder aan te raken. Ze waren té nieuwsgierig. Want wat waren dit voor werken, wat voor materiaal, techniek, waar keken ze toch naar? Inderdaad zien de kleurige abstracties van De Ridder er raadselachtig uit, als combinaties van aquarelverf met zacht kleurpotlood, of wie weet heeft hij wel pure pigmentpoeders over het papier uitgestrooid. Maar nee, het zijn echt allemaal foto's.

Gewapend met een balg en zware technische camera – technisch dan de meeste – trekt De Ridder de natuur in en fotografeert zee, bergen, rotswanden, soms op het gevaarlijke af. Die dia's, analoog gemaakt, niets gemanipuleerd, laat hij uitprinten in een Duits laboratorium op uiterst glad papier. De inkt ligt er als een film op. En dát is die vreemde tactiliteit die kijkers niet kunnen duiden, maar die helaas ook de ondergang van zijn werk kan betekenen. Na een museumtentoonstelling kreeg hij eens een landschapsfoto dusdanig bepoteld terug dat deze direct de prullenbak in kon.

Verstandig dus dat het AMC zijn foto's inlijst achter museumglas: na het poollandschap Moon uit 2011, waar de afdeling Kunstzaken vaak vingerafdrukken op het glas moet wegpoetsen, kocht het onlangs ook een zeelandschap. Je moet net weten dat dit een zee is, anders zie je dat niet af aan deze abstracte compositie van turquoise vlakken. De foto komt uit de reeks Falaise waarvoor De Ridder bijna anderhalf jaar lang regelmatig naar de Normandische kust reisde. Hij fotografeerde er de zee en die grote rotswanden, inclusief alle aderen, licht, eventuele mossen, gruis. Schijnbaar onverzettelijk zijn deze kliffen door natuurlijke processen zoals erosie juist erg in beweging, verliezen hoogte, breken vaak af. Een verse breuk is wit, een wand die al lang intact is wordt bijna zwart en tussen die twee tegenpolen vangen en kaatsen de wanden licht in allerlei

tinten. Het is een waar visueel spektakel, maar, een dat onze ogen niet zien. Die zien witte steen. De Ridder daarentegen weet beter: die wanden bestaan uit fossiel kristallijn dat alle tinten van de regenboog aan kan nemen, zelfs rood in de zonsondergang, die zijn camera weet te vangen. Als je met hem praat, noemt hij kleuren waarvan je denkt dat ze niet mogelijk zijn, blauwrood en groenrood, maar zijn foto's bewijzen anders: ze bestaan.

Die rotsen leveren hem een reeks materieschilderijen op waar zijn zeelandschappen haaks op staan met hun eindeloze kalmte, beelden waar je in kunt dromen en verdwijnen. Dat klopt ook met de werkelijkheid. Die zee bij Normandië weerkaatst het licht van achter de rotsen terug richting de kliffen. Op deze foto's zie je enkel zee, horizon en lucht, en alle gradaties van licht en kleur waarin die in elkaar overlopen, vanaf de krijtbodem die door het water heen schijnt. Foto's waarvoor hij zelf ook bij eb diep de zee in liep, met een timer op zak omdat je niet wilt worden verrast tussen vloed en krijtrotsen in. Daar de zee in lopend tot enkel kleur en licht en water en lucht resteerden, schoot De Ridder deze opnamen. Foto's waarmee hij laat zien dat er niet zoiets is als een onderscheid tussen mens en natuur: hier vloeit alles samen. In een bijbehorende publicatie van dit project noteerde hij de tijdstippen van de opkomst van maan en zon, cycli die van invloed zijn op de natuur, op zijn foto's, en op onszelf. Alles wordt één.

Wat dit alles wel niet oplevert aan intense kleuren legt hij vast met zijn camera en beoefent zo een andere manier om de wereld te bekijken. "Daardoor kan ik er aan mijn eigen werkelijkheid ontsnappen. Dit is een nieuwe realiteit, echter dan wat je ziet. Zo overstijg je jezelf. Je vangt hierin een glimp op van een alternatieve werkelijkheid."

Tot 20 juni zijn deze 'unreal realities' te zien in de AMC Brummelkampgalerie. Ongeveer vijf keer per jaar brengt Kunstzaken daar een solotentoonstelling van een jonge kunstenaar, soms maar net van de academie af, van wie het een werk aankoopt voor de AMC-kunstcollectie - in dit geval een zeegezicht van Falaise. Wat deze opkomende talenten veelal gemeen hebben, is dat ze fotografie verhalend en conceptueel gebruiken, niet documentair, en daarmee nieuwe wegen inslaan. Met die onderzoeksmatige aanpak passen ze thuis in het AMC. Want zoals het AMC ook het nieuwste wetenschappelijk onderzoek en de nieuwste laboratoriumtesten doet, toont het hiermee de nieuwe ontwikkelingen in de beeldende kunst. Daarbij zoomt hij in op kwaliteit. Wetend dat hun werk in een mooie collectie wordt opgenomen, exposeren kunstenaars graag bij het AMC.

In het geval van De Ridder viel Kunstzaken voor zijn uiterst preciese werkwijze, waarin hij experimenteert om de grenzen van de fotografie op te zoeken. Daarbij houdt het AMC ook de oorspronkelijke uitgangspunten van de kunstcollectie in ogenschouw, die destijds is begonnen door Brummelkamp met zijn voorliefde voor schilderkunst. Dit stuk van De Ridder sluit - ook zonder kwasten - aan op dat schilderkundige startpunt. Immers: zijn zeelandschappen lijken op werken van Rothko, zijn rotsfoto's op schilderijen van Rothko's tijdgenoot Still, beiden abstract expressionisten, en allebei waren zij net als De Ridder nu makers van beelden om je in te verliezen, in te dwalen. Want wat De Ridder in feite doet is schilderen, met niets anders dan licht.